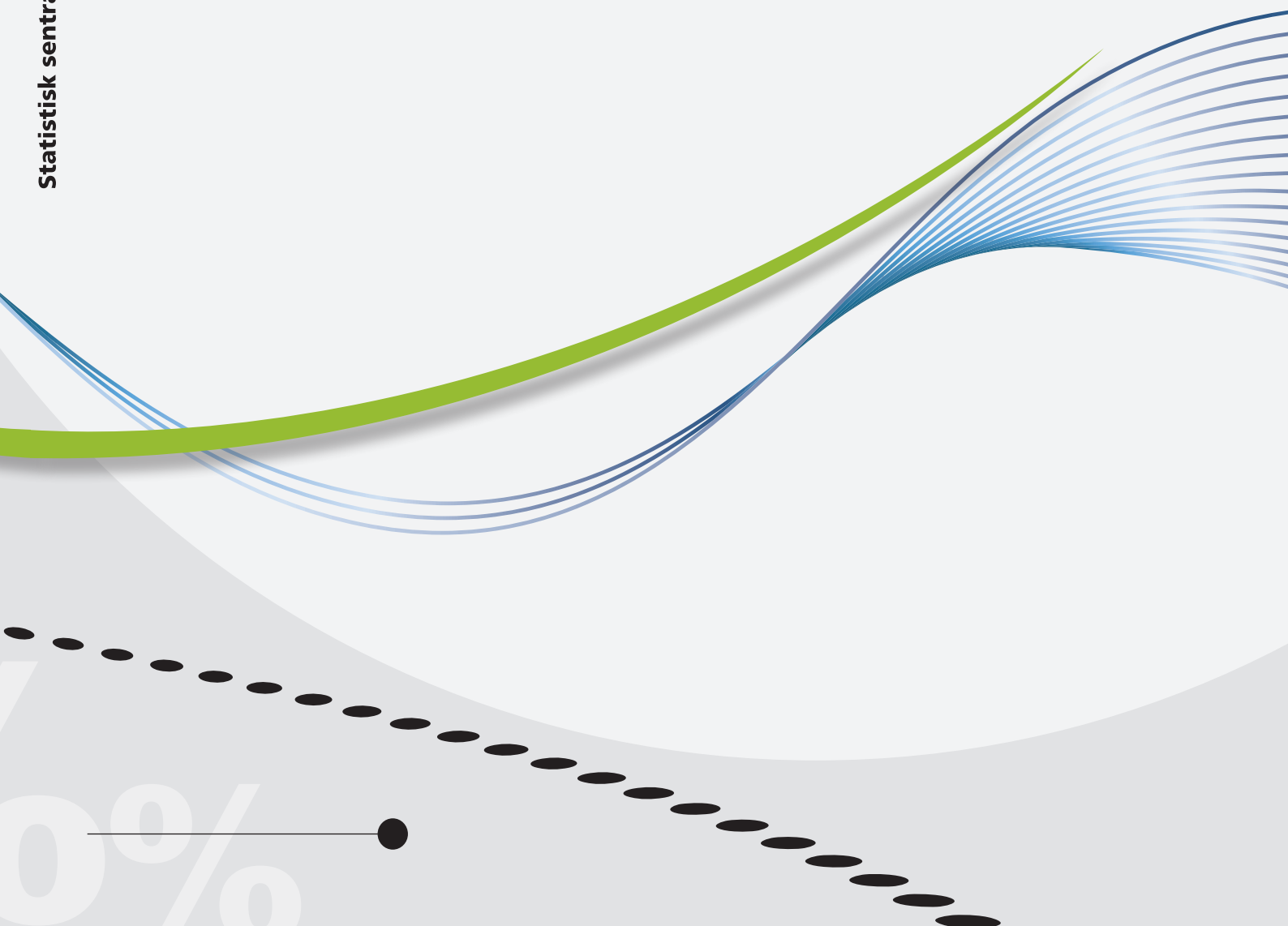

Hilde Karoline Midsem

Dokumentasjonsnotat

Husholdningenes inntekts- og kapitalregnskap i
nasjonalregnskapet - en innføring

Hilde Karoline Midsem

Dokumentasjonsnotat

Husholdningenes inntekts- og kapitalregnskap i
nasjonalregnskapet - en innføring

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler	...
Publisert september 2013	Oppgave mangler foreløpig	...
	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-8745-9 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-8746-6 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 1891-5906	Foreløpig tall	*
Emne: Nasjonalregnskap og konjunkturer	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Desimaltegn	,

Forord

Dette notatet gir en innføring i nasjonalregnskapets inntekts- og kapitalregnskap for husholdningssektoren. Notatet gir en oversikt over struktur og oppbygning av inntektsregnskapet, samt en overordnet gjennomgang av teori og de viktigste kildene som inngår i beregningene.

Statistisk sentralbyrå, 4. september 2013

Hans Henrik Scheel

Sammendrag

Husholdningenes inntekts- og kapitalregnskap viser transaksjonsstrømmer mellom husholdningssektoren og andre sektorer, og er en del av det institusjonelle sektorregnskapet.

Kontosystemet i nasjonalregnskapet er et system som sorterer de ulike økonomiske transaksjonene i analytisk nyttige kategorier. For institusjonelle enheter og sektorer viser systemet hvordan inntekt er skapt, fordelt og anvendt i de ulike sektorene i økonomien

Inntekts- og kapitalregnskapet til husholdningene omfatter de løpende kontoene samt kapitalkontoen som er en akkumuleringskonto. Det er derfor disse kontoene som er gjennomgått i dette notatet.

Beregningene i nasjonalregnskapet bygger på statistikk fra mengde forskjellige kilder, i hovedsak statistikk innsamlet av andre seksjoner i SSB.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Innhold	5
1. Om husholdningenes inntekts- og kapitalregnskap	6
2. Sektoromfang	6
3. Om kontosystemet	6
4. Produksjonskontoen/ Konto for inntektsopptjening	8
4.1. Husholdningenes produksjon av boligjenester	8
4.2. Personlig næringsdrivende.....	9
4.3. Driftsresultat og blandet inntekt, hva er forskjellen?	9
5. Konto for allokering av primære inntekter	10
5.1. Lønnsinntekter.....	10
5.2. Formuesinntekter og formuesutgifter	10
5.3. Avkastning på forsikringskrav	11
5.4. Korreksjon for indirekte målte banktjenester (FISIM).....	11
5.5. Hvorfor fører vi arbeidsgiveravgift via husholdningssektoren?	12
6. Konto for sekundær inntektsfordeling	13
6.1. Pensjoner og stønader fra offentlig forvaltning	13
6.2. Premier og ytelser fra kasser og fond.....	13
6.3. Skatt mv.....	14
6.4. Løpende overføringer	14
7. Konto for bruk av disponibel inntekt	15
7.1. Korreksjonspost for sparing i pensjonsfond.....	15
7.2. Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	15
Varekonsum	16
Tjenestekonsum.....	16
Husholdningenes konsum i utlandet (Husholdningenes andel av import av reisetrafikk)	16
Utlendingers konsum i Norge (Eksport av reisetrafikk):.....	16
8. Konto for inntektsomfordeling av naturalier/ konto for bruk av justert disponibel inntekt	17
9. Kapitalkontoen	18
9.1. Kapitaloverføringer	18
9.2. Nettorealinvestering.....	18
9.3. Nettofinansinvestering	18
10. Konto for utlandet - utenriksregnskap	19
10.1. Lønn til utlandet	19
10.2. Lønn fra utlandet	19
10.3. Løpende overføringer fra husholdningene til utlandet	19
10.4. Løpende overføringer fra utlandet til husholdningene	19
Kilder	20
Tabellregister	21

1. Om husholdningenes inntekts- og kapitalregnskap

Husholdningenes inntekts- og kapitalregnskap viser transaksjonsstrømmer mellom husholdningssektoren og andre sektorer, og er en del av det institusjonelle sektorregnskapet.

Det institusjonelle sektorregnskapet bygger på institusjonelle enheter. Dette er statistiske enheter som kan avgi fullstendige regnskaper, eie varer eller andre eiendeler, stifte gjeld og som engasjerer seg i økonomiske aktiviteter og transaksjoner med andre enheter på egne vegne.

Det institusjonelle sektorregnskapet skal beskrive alle økonomiske transaksjoner som berører de enkelte sektorene, samt gi en oppstilling av beholdning av real- og finanskapital. De institusjonelle enhetene grupperes sammen i institusjonelle sektorer etter deres prinsipielle funksjon, atferd eller mål.

Økonomien deles inn i fem hovedsektorer: finansielle foretak, ikke-finansielle foretak, offentlig forvaltning, husholdninger og ideelle organisasjoner. I tillegg kommer utlandet.

2. Sektoromfang

Fra Notat 5/2012, SSB:

”Hovedsektoren Husholdninger omfatter enkeltpersoner eller grupper av personer som deler samme bolig, legger sammen hele eller deler av sin inntekt og formue, og er konsumenter. Sektoren omfatter i prinsippet alle fysiske personer med opphold i Norge i minst ett år, herunder personer i institusjonshusholdninger. Sektoren omfatter også sammenslutninger av husholdninger som produserer varer og tjenester til eget bruk, herunder boligsameier og borettslag. Videre omfatter sektoren personlig næringsdrivende hvor næringsvirksomheten ikke kan skilles fra husholdningenes øvrige økonomiske aktivitet.”

Det publiseres endelige nasjonalregnskapstall for sektoren husholdninger 23 måneder (99 uker) etter årets utgang. For perioden før endelige nasjonalregnskapstall foreligger, i det foreløpige nasjonalregnskapet, publiseres kun tall for ideelle organisasjoner og husholdninger samlet.

Hovedsektoren Ideelle organisasjoner skal omfatte alle institusjonelle enheter som driver ikke-markedsrettet produksjonsvirksomhet rettet mot husholdningene og som ikke er offentlig kontrollert.

3. Om kontosystemet

Kontosystemet i nasjonalregnskapet er et system som sorterer de ulike økonomiske transaksjonene i analytisk nyttige kategorier. For institusjonelle enheter og sektorer viser systemet hvordan inntekt er skapt, fordelt og anvendt i de ulike sektorene i økonomien.

Kontosystemet består av tre hovedkategorier av kontoer: løpende kontoer, akkumuleringskontoer og balansekontoer. De løpende kontoene består av produksjonskontoen og kontoer for fordeling og anvendelse av inntekt. Akkumuleringskontoene registrerer de forskjellige årsakene til endringer i enhetenes eller sektorens eiendeler og gjeld, og endringer i deres nettoformue.

Balanskontoene gir en oversikt over eiendeler, gjeld og nettoformue for enheter ved begynnelsen og slutten av regnskapsperioden.

Inntekts- og kapitalregnskapet til husholdningene omfatter de løpende kontoene samt kapitalkontoen som er en akkumuleringskonto. Det er derfor kun disse kontoene som er gjennomgått i dette notatet.

Under er en oversikt over kontosystemet i nasjonalregnskapet i følge Det europeiske nasjonalregnskapssystem (ENS 1995) kapittel 8:

Løpende kontoer (I og II):

Produksjonskontoen I

Inntektsfordelings- og inntektsanvendelseskontoer II

Konto for primær inntektsfordeling II.1

Konto for inntektsopptjening II.1.1

Konto for allokering av primære

inntekter II.1.2

Konto for sekundær inntektsfordeling II.2

Konto for inntektsomfordeling i naturalier II.3

Inntektsanvendelseskonto II.4

Konto for bruk av disponibel inntekt

II.4.1

Konto for bruk av justert disponibel

inntekt II.4.2

Akkumuleringskontoer III

Kapitalkonto III.1

Konto for endringer i nettoformue på grunn av sparing og kapitaloverføringer

Konto for anskaffelse av ikke-finansiell kapital.

Konto for finanstransaksjoner III.2

Konto for andre endringer i balansene III.3

Balanskontoer IV

Åpningsbalanse IV.1

Balanseendringer IV.2

Avslutningsbalanse IV.3

Kontoer for utlandet V

I de neste kapitlene omtales de løpende kontoene samt kapitalkontoen.

4. Produksjonskontoen/ Konto for inntektsopptjening

Produksjonskontoen er utgangspunktet i kontosystemet, og viser produksjonen og forbruk av varer og tjenester som inngår i produksjonen (produktinnsats). Saldoposten på produksjonskontoen er bruttoproduktet. På nasjonalt nivå blir dette bruttonasjonalprodukt.

Konto for inntektsopptjening er en utvidelse av produksjonskontoen der de primære inntektene som tilfaller enhetene som deltar direkte i produksjonen vises. I tillegg vises avlønning av arbeidskraften som benyttes i produksjonen. Saldoposten på konto for inntektsopptjening er driftsresultatet/blandet inntekt (se nedenfor).

For husholdningssektoren omfatter denne kontoen inntektene fra næringsvirksomhet for personlig næringsdrivende og inntekter fra husholdningenes boligproduksjon, i tillegg til inntekter fra husholdningenes produksjon til eget bruk som er en mindre størrelse.

4.1. Husholdningenes produksjon av boligjenester

Husholdningenes boligproduksjon utgjør en betydelig andel av produksjonen i husholdningssektoren.

Husholdningene produserer to typer boligjenester, beregnet husleie for selveiere og betalt husleie for leietakere. Betalt husleie er altså inntekter fra utleie av eid bolig.

I nasjonalregnskapet regnes selveieren som en produsent som investerer i boligkapital for å produsere boligjenester til eget bruk. Verdien av disse tjenestene (imputert husleie) anslås ut fra betalt husleie for leietakere av tilsvarende boliger og bestand av boliger (leieekvivalensprinsippet). Husleieobservasjonene som brukes skal være for betalt markedsleie (ikke for leie av slekt og venner, borettslag mv).

Boligtjenester produsert i husholdningssektoren leveres i sin helhet til konsum i husholdningssektoren, og påvirker derav ikke sparingen eller nettofinansinvesteringer i husholdningene. Husholdningene konsumerer riktignok også noen boligjenester (husleie) produsert av andre næringer.

Utgifter til investeringer i nybygg, rehabilitering og vedlikehold av boliger fordeles dels som produktinnsats (i næringen «boligproduksjon»), dels til konsum (knyttet til leietakere) og dels til investeringer i boligproduksjonsnæringen. Utgiftene til produktinnsats i bolignæringen og det som går direkte til konsum, vil påvirke sparingen, mens investeringene vil ha innvirkning på nettofinansinvesteringene.

Produktinnsats dekker vanlig vedlikehold og forsikring. Rehabilitering og større utbedringer regnes som investering. Mindre vedlikehold som utføres av leier regnes som konsum i husholdningene (anslås som konsum for leietakere i levekårsundersøkelsen).

Kilder i beregningene av produksjon av boligjenester:

Det skilles mellom nivåberegninger, utført hver hovedrevisjon, og årlige rutiner for framskrivning.

Tallene som ble bestemt i hovedrevisjonen HR2011 er hentet fra markedsleieundersøkelsen 2007, bestandstall fra folketellingen (sist 2001) og ajourført med byggearealstatistikk og annen husholdningsstatistikk. Tjenester fra hytter og fritidshus er anslått ut fra bestandstall, justerte rompriser for hoteller (regionalt) og gjennomsnittlig brukstid (TØIs hytteundersøkelse).

Årlig oppdatering skjer ut fra vekst i bestand, vekst i husleier (konsumprisundersøkelsen) og anslag på kvalitetsheving, basert på resultater fra investeringsberegningene.

Produktinnsats i bolignæringen er anslått ut fra leveårsundersøkelsen 2007 og TØIs hytteundersøkelse. Årlige fremskrivninger følger vekst i produksjonen.

4.2. Personlig næringsdrivende.

Primærkilden for beregningene av personlig næringsdrivende er Inntektsstatistikken for personlig næringsdrivende (IFN) utarbeidet fra Seksjon for inntektsstatistikk i SSB. Denne statistikken bygger på opplysninger fra ordinær ligning, og omfatter en rekke vedleggsskjema til denne (Selvangivelse, Næringsoppgave, avskrivningsskjema osv.).

Populasjonen er personer som har næringsinntekt fra næringsvirksomhet ifølge selvangivelsen. IFN er en årlig utvalgsundersøkelse. Utvalg er alle personlig næringsdrivende som leverer næringsoppgave elektronisk næringsoppgave via Altinn.

For foreløpige år brukes utviklingen i relevante næringer i kvartalsvis nasjonalregnskap til å beregne tall for personlig næringsdrivende.

Vi foretar korrigerer for svart økonomi som legges til produksjonen for personlig næringsdrivende. For enkelthetsskyld legges all svart produksjon til husholdningskontoen, altså vi antar at all svart produksjon foregår i sektor for personlig næringsdrivende.

4.3. Driftsresultat og blandet inntekt, hva er forskjellen?

Driftsresultatet er saldobosten i konto for inntektsopptjening, og fremkommer etter at bruttoproduktet er fratrukket lønnskostnader, kapitalslit og netto skatter fra produksjonen. Driftsresultatet tilsvarer den inntekten som enheten får fra egen bruk av egen produksjonskapital.

Begrepet *blandet inntekt* brukes i stedet for *driftsresultat* for noen deler av husholdningssektoren.

I ENS 1995 heter det:

8.19. Når det gjelder personlige foretak i husholdningssektoren, inneholder saldobosten på kontoen for inntektsopptjening implisitt en komponent som svarer til godtgjøring for arbeid utført av eieren eller medlemmer av hans familie, som ikke kan skilles fra hans fortjeneste som virksomhetseier. Dette kalles "blandet inntekt".

8.20. Når det gjelder boligjenester som eiere av egen bolig produserer for eget bruk, er saldobosten på kontoen for inntektsopptjening et driftsresultat.

Inntektene fra næringsvirksomhet for personlig næringsdrivende skal altså omtales som blandet inntekt og ikke driftsresultat fordi vi ikke kan skille ut kostnaden av eierens arbeidsinnsats knyttet til produksjonen.

Produksjonsinntektene fra beregnet husleie for selveiere generer derimot rent driftsresultat og ikke blandet inntekt fordi produksjonen ikke krever noen arbeidsinnsats fra selveierens side.

5. Konto for allokering av primære inntekter

Fra ENS 1995

Konto for allokering av primære inntekter (II.1.2)

8.21. *I motsetning til kontoen for inntektsopptjening, gjelder kontoen for allokering av primære inntekter hjemmehørende enheter og institusjonelle sektorer i deres egenskap av mottakere heller enn produsenter av primære inntekter.*

8.22. *"Primære inntekter" er inntekter som hjemmehørende enheter mottar på grunn av sin direkte deltaking i produksjonsprosessen, og inntekter som eieren av kapital mottar til gjengjeld for å skaffe kapital til, eller stille naturkapital til rådighet for, en annen institusjonell enhet."*

Primærinntektskontoen omfatter altså lønnsinntekter, formuesinntekter og formuesutgifter, samt en korreksjonspost for indirekte målte banktjenester.

5.1. Lønnsinntekter

Lønnsinntektene er den klart største inntektskilden til husholdningene. Husholdningenes lønnsinntekter omfatter totale lønnkostnader til virksomheter lokalisert i Norge fratrukket lønn utbetalt til utlendinger (lønn til utlandet), og tillagt lønn opptjent i virksomheter i utlandet (lønn fra utlandet).

Husholdningenes lønnsinntekter beregnes i arbeidskraftsregnskapet som er en del av nasjonalregnskapet. Totale lønnkostnader fremkommer gjennom strukturstatistikken, regnskap for offentlig forvaltning, samt annen tilgjengelig regnskapsstatistikk for næringer der det ikke utarbeides strukturstatistikk.¹

Lønns- og trekkoppgaveregisteret er også en viktig kilde i utarbeidingen av lønn.

For foreløpige år, før strukturstatistikk foreligger, benyttes tall for sysselsetting fra registerdata, tall for lønn og lønnssummer fra lønnsstatistikken i SSB og tall for arbeidsgiveravgift fra skatteregnskapet.

Aggregatet lønnsinntekter/lønnskostnader omfatter kontant- og naturallønn, lovpålagt yrkesskedeforsikring, arbeidsgiveravgift og beregnede pensjonskostnader/innskudd i pensjonsordninger.

I nasjonalregnskapet blir arbeidsgiveravgiften og forsikringspremier som betales av arbeidsgiver for sine ansatte altså ført omveien om husholdningssektoren. Disse størrelsene føres også som en utgift for husholdningssektoren i sekundærinntektskontoen.

5.2. Formuesinntekter og formuesutgifter

Husholdningenes formuesinntekter omfatter renteinntekter og aksjeutbytte. I tillegg inkluderes avkastning på forsikringskrav. Formuesutgiftene omfatter i all hovedsak gjeldsrenter.

Kilder for renteinntekter og renteutgifter er for endelige årganger selvangivelsesstatistikk. For foreløpige år og på kvartal benyttes beholdningstall og tall for gjennomsnittsrenter fra finansstatistikken (Seksjon for finansielle foretak i SSB) til å beregne rentestrømmene.

¹ For mer informasjon om Arbeidskraftsregnskapet, se Evensen, Trude Nygård m.fl.: Arbeidskraftsregnskapet, lønns- og sysselsettingsstatistikk. Notat 29/2012, SSB.

For aksjeutbytte benyttes også selvangivelsesstatistikk for endelige årganger.

Inntil 3. kvartal inneværende år har vi ingen konkret kilde for aksjeutbytte til husholdningene. Først i 3. kvartal foreligger et anslag basert på avsatt utbytte til husholdningene som utarbeides av Seksjon for regnskapsstatistikk i SSB. Dette anslaget overskrives av tall for utbytte fra Aksjestatistikken når denne foreligger i juni året etter. Aksjestatistikken harmonerer vanligvis bra med selvangivelsesstatistikken.

5.3. Avkastning på forsikringskrav

Avkastning fra forsikringskrav er formuesinntekt som i hovedsak kommer fra reservene i pensjonsfond. Denne avkastningen tilfaller i første omgang livsforsikringsselskapene som en formuesinntekt. For å ta hensyn til at vi betrakter husholdningene som eier av reservene i disse pensjonsfondene, fører vi denne avkastningen videre til husholdningene. Altså som en utgift for forsikringsselskapene og videre som en formuesinntekt for husholdningene.

Dette er en teknisk føring i nasjonalregnskapet. Avkastningen blir altså ikke faktisk utbetalt til husholdningene i regnskapsåret, men blir inntil videre stående i livsforsikringsselskapene og pensjonskassene og -fondene, og bidrar til å øke forsikringstakernes fordringer på dem. Denne avkastningen skal betraktes som en del av husholdningenes sparing.

Kilder for å beregne avkastningen på sparing i pensjonsfond er Forsikringsselskapenes offentlige regnskaps- og tilsynsrapportering (FORT) og Pensjonskassenes offentlige regnskaps- og tilsynsrapportering (PORT). FORT og PORT er et samarbeid mellom Finanstilsynet og Statistisk sentralbyrå (SSB). Rapportene danner grunnlag for det løpende tilsyn med forsikringsselskaper og pensjonskasser. Rapporteringen er dessuten grunnlag for offisiell statistikk og internasjonal rapportering om disse. FORT er en kvartalsvis og årlig rapportering, mens PORT kun er en årlig rapportering. Rapporteringsplikten gjelder alle forsikringsselskaper og pensjonskasser med konsesjon til å drive virksomhet i Norge, herunder norske selskapers filialer i utlandet og delskadekonsern.

5.4. Korreksjon for indirekte målte banktjenester (FISIM)

Dette er en korreksjonspost på konto for primærinntekter som tar hensyn til at husholdningenes utgifter til indirekte målte banktjenester (FISIM) allerede er fordelt på konsum og produktinnsats. FISIM er kort for *Financial Intermediation Services Indirectly Measured*. Korreksjonsposten korrigerer rentestrømmene slik at utgifter til indirekte målte banktjenester ikke telles to ganger, dvs. både i rentemarginen og som konsum og produktinnsats.

Indirekte målte bank- og finanstjenester defineres som tjenester produsert av låneinstitusjoner, som de ikke tar betalt for ved hjelp av gebyrer, men gjennom rentemarginer. Det vil si at de krever en høyere rente på utlån enn kundene måtte betalt ved å låne utenom institusjonen, og det gis en lavere rente på innskudd enn kundene ville fått ved å låne pengene bort utenom institusjonen.

Siden det er knyttet administrasjon og ressursbruk til disse indirekte betalte bank- og finanstjenestene, betraktes de i nasjonalregnskapet som produksjon i finansinstitusjonene og kalles indirekte målte bank- og finanstjenester. Alt som produseres må også anvendes i nasjonalregnskapet. FISIM anvendes derfor som produktinnsats i næringsvirksomhet og som konsum.

Husholdningenes anvendelse av FISIM inkluderes i husholdningenes konsum og produktinnsats, for eksempel i husholdningenes boligproduksjon. Men fordi de rapporterte rentestrømmene også inkluderer utgifter til FISIM, må rentestrømmene korrigeres. Derfor legges det til et beløp på inntektssiden på konto for primærinntekter, som er like stort som husholdningenes imputerte utgifter, det vil si summen av konsumet av FISIM og det som er "betalt" via produktinnsats. Denne tekniske korreksjonen på konto for primærinntekter sørger altså for at effekten av rentemarginen ikke telles to ganger.

Altså:

Korreksjon for indirekte målte banktjenester = Husholdningenes konsum av FISIM + husholdningenes produktinnsats av FISIM.

5.5. Hvorfor fører vi arbeidsgiveravgift via husholdningssektoren?

I nasjonalregnskapet er arbeidsgiveravgiften definert som en del av lønnsinntektene til husholdningene, og blir i første rekke ført som en inntekt i konto for allokering av primære inntekter, deretter registreres arbeidsgiveravgifter som en utgift husholdningene betaler til offentlig sektor i konto for sekundær inntektsfordeling. Dette gjøres fordi det er spesifisert i Lov om folketrygd at arbeidsgiveravgiften er en avgift med formål å dekke utgiftene til folketrygden.

I følge System of National Accounts (2008 SNA) skal lønnskostnader/lønnsinntekter omfatte lønn, i form av kontantlønn og naturlønn, inntektsskatt, samt alle bidrag til trygde- og pensjonsordninger, uavhengig av om dette er inntekt som går i husholdningenes lommer før den overføres videre til offentlig sektor, eller om den betales direkte fra arbeidsgiver til trygdeordninger, skattemyndigheter e. l, på vegne av arbeidstakeren.

I 2008 SNA kap. 7.43 heter det:

"Wages and salaries include the values of any social contributions, income taxes, etc., payable by the employee even if they are actually withheld by the employer for administrative convenience or other reasons and paid directly to social insurance schemes, tax authorities, etc., on behalf of the employee."

Fra ENS 1995 kap. 4.09:

"Arbeidsgivers faktiske trygde- og pensjonspremier omfatter de betalinger som arbeidsgiverne utfører til fordel for sine ansatte, til forsikringsgivere (Trygdeforvaltning og de private fondsbaserte ordningene). Arbeidsgivers faktiske trygde- og pensjonspremierdekker lovfestede, avtalefestede, kontraktmessige og friville bidrag med hensyn til forsikring mot sosiale risikoer og behov."

En forutsetning for at det skal være rimelig å føre arbeidsgiveravgiften som en lønnsinntekt må da være at arbeidsgiveravgiften har som konkret formål å finansiere en kollektiv trygdeordning. I følge Lov om folketrygd står det, i kapittel 23 om finansiering, skrevet at arbeidsgiveravgiften skal "dekke utgiftene til ytelsene etter denne loven". Se uttrekk fra Lov om folketrygd under.

Lov om folketrygd (folketrygdloven). Kapittel 1. Formål og definisjoner m.m.**§ 1-1. Formål**

Folketrygdens formål er å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved arbeidsløshet, svangerskap og fødsel, aleneomsorg for barn, sykdom og skade, uførhet, alderdom og dødsfall.

Folketrygden skal bidra til utjevning av inntekt og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer.

Folketrygden skal bidra til hjelp til selvhjelp med sikte på at den enkelte skal kunne forsørge seg selv og klare seg selv best mulig til daglig.

Kapittel 23. Finansiering**§ 23-1. Folketrygdens utgifter**

De avgifter og tilskott som dette kapitlet omfatter, herunder tilskott fra staten, skal dekke utgiftene til ytelsene etter denne loven, til statsgaranti for lønnskrav ved konkurs etter lov av 14. desember 1973 nr. 61, til bidragsforskott etter lov av 17. februar 1989 nr. 2 og til tilbakebetaling etter barnelova § 80.

Endret ved lov 20 juni 2003 nr. 40 (ikr. 1 apr 2004 iflg. res. 20 juni 2003 nr. 728).

§ 23-2. Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveren skal betale arbeidsgiveravgift av lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som han plikter å innberette. Arbeidsgiveravgiften fastsettes i prosent av det beløp som skal innberettes for vedkommende år. Plikten til å betale arbeidsgiveravgift gjelder selv om beløpet fritas for innberetningsplikt på grunn av beløpets størrelse.

6. Konto for sekundær inntektsfordeling

Fra ENS 1995:

Konto for sekundær inntektsfordeling (11.2)

8.30. Kontoen for sekundær inntektsfordeling viser hvordan saldoen for de primære inntektene til en institusjonell sektor påvirkes ved omfordeling: skatter på inntekt, formue osv., trygde- og pensjonspremier og stønader (unntatt sosiale naturaloverføringer) og andre løpende overføringer.

8.31. Saldoposten til kontoen er den disponible inntekten, som gjenspeiler løpende transaksjoner og absolutt utelukker kapitaloverføringer, kapitalgevinster/-tap til realverdi og følgene av hendelser som naturkatastrofer.

6.1. Pensjoner og stønader fra offentlig forvaltning

Pensjoner og stønader fra offentlig forvaltning omfatter overføringer fra statsforvaltning og kommuneforvaltning til husholdningene i form av alders- og uførepensjoner, sosialhjelp, sykepenger, arbeidsavklaringspenger, barnetrygd, kontantstøtte samt andre stønader.

Kilde er offentlige regnskaper. Med offentlige regnskaper menes det sentrale statsregnskapet som innhentes fra Finansdepartementet, og regnskapene for kommuner og fylkeskommuner som følger gjeldende kommunelovs bestemmelser for regnskapsføring eller kontoplanen for KOSTRA-kommuner og -fylkeskommuner.

6.2. Premier og ytelser fra kasser og fond.

Ytelser fra kasser og fond omfatter utbetalinger fra livsforsikringsselskaper og pensjonskasser til husholdningene, mens premier til kasser og fond omfatter premier betalt til livsforsikringsselskaper og pensjonskasser for pensjonsforsikring og kollektiv livsforsikring. (Premier og erstatninger fra individuelle livsforsikringsordninger føres ikke som inntekter og utgifter i nasjonalregnskapet fordi vi betrakter individuelle livsforsikringsavtaler som en spareform, på linje med for eksempel bankinnskudd.)

Premier til kasser og fond er premier som betales enten av arbeidsgiver eller arbeidstaker. Som vi så i konto for primær inntektsfordeling, blir forsikringspremier betalt av arbeidsgiver ført som en del av lønnskostnadene fra arbeidsgivers sektor til husholdningssektoren, altså som en del av lønnsinntektene til husholdningene. Denne føringsmåten reflekterer at for arbeidsgiverne er disse premiene en del av kostnadene ved å ha folk ansatt, og for husholdningene er disse premiene en inntekt som bare kan brukes til å betale forsikringspremier.

I første omgang føres altså premiene og ytelsene til kasser og fond som løpende utgifter og inntekter for husholdningene. Det blir fratrukket en servicekostnad, som anses som produksjon av forsikringstjenester.

Premiene betalt til pensjonsfondene, fratrukket ytelsene mottatt av husholdningene, (fratrukket en servicekostnad), bidrar til en fondsoppbygging av reservene i pensjonsfondene. I nasjonalregnskapet anses husholdningene som eiere av disse pensjonsfondene. Premier innbetalt som overskyter ytelsene mottatt bidrar da til å øke reservene, og videre til å øke husholdningenes fordringer på forsikringsselskapene og pensjonskassene. Dette skal i nasjonalregnskapet anses som en sparing i husholdningssektoren, og ikke en utgift. Derfor legger vi til en korreksjonspost som tilsvarer dette beløpet og som korrigerer de løpende nettoinntektene før vi beregner sparingen (se kapittel 7.1 om korreksjonsposten for sparing i pensjonsfond).²

Hovedkilde for å beregne premier og ytelser til kasser og fond er registrerte premier mottatt og ytelser utbetalt rapportert gjennom forsikringsselskapenes og pensjonskassenes offentlige regnskaps- og tilsynsrapportering, FORT og PORT.

6.3. Skatt mv.

Publiseringsaggregatet skatt med videre omfatter husholdningenes skatt på inntekt og formue, arbeidsgiveravgift samt arbeidstakers medlemspremier til folketrygden. Offentlige regnskaper er kilde for skatt på inntekt og formue samt medlemspremiene. Arbeidsgiveravgiften beregnes i arbeidskraftsregnskapet.

6.4. Løpende overføringer

Dette er overføringer mellom husholdningssektoren og andre sektorer i økonomien i betydning omfordeling av løpende inntekt fra en part til en annen part uten motytelse.

Overføringer til/fra utlandet

Metoden vi benytter er framskrivning fra et nivå som var gitt fra valutastatistikken, som ble lagt ned i 2005. Denne er utviklet med husholdningenes primære inntekter som indikator. Vi ser også på befolkningsutviklingen av innvandrere. Se mer om dette eget kapittel til sist.

Ellers omfatter overføringene også overføringer fra og til andre innenlandske sektorer, blant annet overføringer til ideelle organisasjoner samt noen overføringer fra husholdningene til offentlig forvaltning i form av bøter. Kilde her er offentlige regnskaper.

---

² For mer informasjon om føring av premier og ytelser fra kasser og fond i inntekts- og kapitalregnskapet, se Olsen, Kristin O.: Forsikring i nasjonalregnskapet. Notat 2000/41, SSB.

7. Konto for bruk av disponibel inntekt

Konto for bruk av disponibel inntekt omfatter konsum finansiert av husholdningenes selv. I tillegg legges det til en korreksjonspost for sparing i pensjonsfond. Saldoposten i konto for bruk av disponibel inntekt er sparing.

7.1. Korreksjonspost for sparing i pensjonsfond.

Fra ENS 1995:

4.141. "Definisjon: Korreksjon for sparing i pensjonskasser (D.8) er de korreksjonene som er nødvendige for at det av husholdningenes sparing skal framgå at det er skjedd endringer i de aktuarreservene som husholdningene har et nærmere angitt krav på (et krav som også opptrer på finansielt nivå som en fordring i posisjon F.61), og som stammer fra premier og bidrag registrert på kontoen for sekundær inntektsfordeling som trygde- og pensjonspremier."

4.142. "På kontoen for finanstransaksjoner og i systemets balanse anses husholdningene som eiere av reservene i private fondsbaserte ordninger; både autonome og ikke-autonome. Det er derfor nødvendig å innføre en korreksjonspost for å sikre at eventuelle overskytende pensjonspremier i forhold til pensjonsytelsene (dvs. betalte overføringer i forhold til mottatte overføringer) ikke påvirker husholdningenes sparing.

For det formål å utligne denne effekten, tilføres en korreksjon tilsvarende:

den samlede verdien av de faktiske trygde- og pensjonspremiene betalt til fondsbaserte pensjonsordninger

pluss den samlede verdien av tilleggspremier som betales av formuesinntekten tilskrevet forsikringstakere

minus verdien av de tilknyttede tjenesteandelene

minus den samlede verdien av de pensjoner som fondsbaserte pensjonsordninger utbetaler som stønader fra sosialforsikring til husholdningenes disponible inntekt eller justerte disponible inntekt på inntektsanvendelseskontoene, før den samlede sparingen beregnes.

På denne måten blir husholdningenes sparing den samme som den ville ha vært dersom pensjonspremier eller pensjonsytelser ikke hadde blitt registrert som løpende overføringer på kontoen for sekundær inntektsfordeling. Denne korreksjonsposten er nødvendig for å sammenligne husholdningenes sparing med endringen i deres nettoformue i pensjonskasser registrert på kontoen for finanstransaksjoner i systemet. Motsatte korreksjoner skal selvfølgelig foretas på inntektsanvendelseskontoene for forsikringsselskapene eller de autonome pensjonskassene for de arbeidsgivere som administrerer ikke-autonome pensjonskasser."

Altså:

Korreksjonspost for sparing i pensjonsfond = Premier til kasser og fond – ytelser fra kasser og fond.

7.2. Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner

Husholdningenes konsum omfatter husholdningenes totale utgifter til konsum av varer og tjenester, i Norge og på reiser i utlandet, men omfatter ikke utlendingers konsum i Norge. Konsum av egenproduserte varer skal også være med.

Husholdningskonsumet er gruppert etter den internasjonale standarden for konsumgruppering utgitt av FN, *COICOP - Classification Of Individual Consumption by Purpose*, som grupperer konsumet etter formål og funksjon.

Varekonsum

Viktige kilder for beregning av varekonsumet er regnskapsbasert strukturstatistikk for varehandel, Opplysningskontoret for veitrafikk/Vegvesenet, samt elektrisitetsstatistikk fra SSB.

Tjenestekonsum

Tjenestekonsumet er i stor grad basert på tilgangsinformasjon, særlig produksjon. Andre kilder benyttes der det er tilgjengelig, blant annet for passasjertransport. Boligtjenestene utgjør nær 1/3 av tjenestekonsumet.

Husholdningenes konsum i utlandet (Husholdningenes andel av import av reisetrafikk)

I følge teorien skal husholdningenes konsum i utlandet omfatte utgifter til varer og tjenester i forbindelse med reise utenlands. I tillegg skal nordmenns konsum i utlandet omfatte konsumet til norsk ambassadepersonell og norske studenter i utlandet.

Noen reisekostnader holdes utenfor posten husholdningenes konsum i utlandet. For eksempel skal ikke internasjonal transport, det vil si passasjertransport mellom Norge og andre land, tas med. Dette føres under import og konsum av passasjertransporttjenester.

Alle hotellkostnader og andre kostnader på opphold i utlandet skal være med i posten husholdningers konsum i utlandet, selv om disse er betalt for før reisen begynte når konsumenten befant seg i Norge.

Varer som er kjøpt med det formål å selges videre skal ikke med, ei heller kapitalvarer som for eksempel en bil eller andre varige goder som i prinsippet skal fanges opp av tollvesenet.

Hovedkilden som benyttes i beregningen av husholdningenes konsum i utlandet er to kvartalsvise utvalgsundersøkelser som utarbeides i SSB. Reiseundersøkelsen ble etablert i nåværende form i 2002, mens grensehandelsundersøkelsen ble etablert i 2004 til erstatning for Norges Banks valutastatistikk som falt bort fra og med 2005.

Utlendingers konsum i Norge (Eksport av reisetrafikk):

Utlendingers konsum i Norge skal omfatte utlendingers utgifter til reise og opphold i Norge. Dette omfatter også oppholdsutgifter til utlendinger på utenlandske ambassader i Norge og utenlandske studenter i Norge. Utlendingers utgifter på reise og opphold i Norge skal ikke regnes som husholdningenes konsum. Det beregnes et beløp for dette som trekkes fra husholdningenes vare- og tjenestekonsum.

Hovedkilde er en periodisk undersøkelse tidligere utarbeidet av Transport Økonomisk Institutt for Innovasjon Norge. Fra 2013 gjennomføres undersøkelsen av SSB. Dette er en spørreundersøkelse der turister i Norge bes oppgi informasjon om forbruk mens de har vært i Norge. For kvartalsberegninger benyttes blant annet overnattingsundersøkelsen i SSB og konsumprisindeksen for beregning av løpende verdier.

For mer teori om import og eksport av reisetrafikk se: IMF's Balance of Payments and International Investment Position Manual (BPM6). Kap 10.86-10.100.

8. Konto for inntektsomfordeling av naturalier/ konto for bruk av justert disponibel inntekt

Fra ENS 1995:

Konto for inntektsomfordeling i naturalier (11.3)

8.33. *Kontoen for inntektsomfordeling i naturalier gir et bredere inntrykk av husholdningenes inntekt fordi den tar med strømmene som tilsvarer anvendelsen av individuelle varer og tjenester, som disse husholdningene mottar kostnadsfritt, dvs. stønader i naturalier og overføringer av individuelle ikke-markedsrettede varer og tjenester, da disse to kategoriene av strømmer grupperes sammen under begrepet sosiale naturaloverføringer. Dette letter en sammenligning over tid når det er forskjeller eller endringer i økonomiske og sosiale forhold, og supplerer analyser av den offentlige forvaltnings rolle ved omfordeling av inntekt.*

8.35. *Saldoposten på kontoen for inntektsomfordeling i naturalier er justert disponibel inntekt.*

Konto for anvendelse av justert disponibel inntekt (11.4.2)

8.40. *Kontoen for anvendelse av justert disponibel inntekt omfatter begrepet sluttkonsum, som tilsvarer verdien av de varer og tjenester som faktisk er til disposisjon for husholdningene for konsum, selv om anskaffelsen av disse er finansiert av offentlig forvaltning eller ideelle organisasjoner.*

Husholdningenes justerte disponible inntekt er lik husholdningenes disponible inntekt pluss naturaloverføringer fra offentlig forvaltning og ideelle organisasjoner til husholdningene. Naturaloverføringer er overføringer av individuelle varer og tjenester fra offentlig forvaltning eller ideelle organisasjoner til individuelle husholdninger. Naturaloverføringer fra offentlig forvaltning kalles også for individuelt konsum i offentlig forvaltning. Slike varer og tjenester betegnes som individuelle varer og tjenester for å skille dem fra kollektive varer og tjenester som ytes til hele eller store deler av samfunnet.

Konsumet i offentlig forvaltning deles i kollektivt konsum og individuelt konsum. Individuelt konsum i offentlig forvaltning er utgifter som offentlig forvaltning finansierer, men som husholdningene faktisk forbruker. Som individuelt konsum regnes blant annet undervisningstjenester, helsetjenester og sosial- og omsorgstjenester. Det kollektive konsumet skiller seg fra det individuelle ved at det ikke kan knyttes til den enkelte konsument. Formål som inngår i denne gruppen, er alminnelig offentlig tjenesteyting, forsvar, politi og rettsvesen, samt næringsformål.

I nasjonalregnskapet skiller vi mellom husholdningenes konsum og husholdningenes *personlige konsum* der personlig konsum tilsvarer husholdningenes konsum fra egne midler pluss naturaloverføringene fra offentlig forvaltning til husholdningene.

Sparingen som framkommer på konto for justert disponibel inntekt er derfor lik sparing på konto for bruk av disponibel inntekt.

Naturaloverføringer fra offentlig forvaltning = individuelt konsum i offentlig forvaltning.

Personlig konsum = konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner + individuelt konsum i offentlig forvaltning.

Justert disponibel inntekt – personlig konsum + korreksjon for sparing i pensjonsfond = Sparing i husholdninger = Disponibel inntekt – konsum i husholdninger + korreksjon for sparing i pensjonsfond.

9. Kapitalkontoen

Denne delen av inntektsregnskapet omhandler kapitalkontoen, som er en akkumuleringskonto. Kapitalkontoen tar for seg netto kjøp av ikke-finansiell kapital og endringer i nettoformuen som følge av sparing og kapitaloverføringer. Saldoen i kapitalkontoen er nettofinansinvestering, som tilsvarer det beløpet en enhet eller sektor har til rådighet for direkte eller indirekte finansiering av andre enheter eller sektorer.

I kapitalkontoen legges kapitaloverføringer til husholdningene til og nettorealinvesteringene til husholdningene trekkes fra sparingen, og gir oss derav husholdningenes nettofinansinvesteringer.

9.1. Kapitaloverføringer

Kapitaloverføringer er en transaksjon som innebærer en overføring av opptjente midler eller formue fra en part til en annen uten motytelse. Altså anses kapitaloverføringer ikke som løpende inntekt.

Kapitaloverføringer omfatter kapitalskatter, investeringstilskudd og andre kapitaloverføringer.

For husholdningssektoren utgjøres kapitaloverføringene i all hovedsak av arveavgift, som er en kapitalskatt betalt av husholdningene til offentlig forvaltning. Kilde for å beregne husholdningenes kapitaloverføringer er derfor offentlige regnskaper.

9.2. Nettorealinvestering

Nettorealinvestering er netto anskaffelse av ikke-finansiell kapital fratrukket kapitalslit. Størsteparten av husholdningenes nettorealinvesteringer utgjøres av husholdningenes boliginvesteringer.

Husholdningenes boliginvesteringer omfatter nyinvesteringer og større rehabilitering av bolig. Nivå ble estimert for 2007 i siste hovedrevisjon med utgangspunkt i bl.a. bygge- og byggekostnadsstatistikk. I tiden etter 2007 har tillegget for rehabilitering blitt utviklet med bygge- og anleggsstatistikkens prosjektdata, selv om disse dataene også omfatter leveranser av ordinært vedlikehold og reparasjoner.

Kilde for realinvesteringer utført av personlig næringsdrivende er Inntektsstatistikk for personlig næringsdrivende.

Kilde for personlig næringsdrivende er Inntektsstatistikk for personlig næringsdrivende.

9.3. Nettofinansinvestering

Nettofinansinvestering er det netto beløp som husholdningssektoren har tilgjengelig for å finansiere direkte eller indirekte andre sektorer. Nettofinansinvestering er saldoposten mellom sparing, netto kapitaloverføringer og netto anskaffelse av ikke-finansiell kapital.

Saldoposten nettofinansinvesteringer er således beregnet som en residualpost i et langt regnestykke. Posten beregnes også som en del av Finansregnskapet (Konto for finanstransaksjoner), og i teorien skal en komme frem til samme tall. I praksis vil det forekomme et avvik.

10. Konto for utlandet - utenriksregnskapet

10.1. Lønn til utlandet

Denne posten beregnes i Arbeidskraftsregnskapet basert blant annet på tall for sysselsatte utlendinger på korttidsopphold i Norge. I praksis er dette personer som er sysselsatt i Norge og som er registrert i folkeregisteret med et såkalt D-nummer. Sysselsatte med D-nummer skal i utgangspunktet ikke oppholde seg i Norge i mer enn 6 måneder i sammenheng. Det gjøres beregninger for lønnsnivå for disse.

Det foretas egne beregninger for utenriks sjøfart. I tillegg gjøres det beregninger for lønn til utlendinger ansatt ved norske ambassader i utlandet, og for lønn til utenlandsk SAS-personale.

10.2. Lønn fra utlandet

Det ble etablert et nivå på lønn fra utlandet på begynnelsen av 2000-tallet som resultat av grove beregninger basert på informasjon i ligningsstatistikk. Tallet fremskives med generell lønnsvekst. Fra ligningsmaterialet utnyttes en post som heter inntekter fra utlandet, og som gir informasjon om husholdningenes totale inntekter fra utlandet. Det gjøres antagelse om hvor mye av de totale inntektene fra utlandet som er lønn.

10.3. Løpende overføringer fra husholdningene til utlandet

Dette kan være rene pengeoverføringer eller overføringer i form av varer og tjenester som sendes gratis til utlandet. Overføringene har ingen motytelse fordi de gis som gaver.

Fram til 2005 var det Valutastatistikken fra Norges bank som var kilden for beregningen av overføringene til utlandet og denne omfattet overføringer registrert på bankkonti. Denne statistikken ble lagt ned i 2005.

Etter at valutastatistikken ble lagt ned, har vi hatt mangel på direkte kilder for å estimere overføringer. Metoden vi har benyttet i nasjonalregnskapet etter 2005 har vært å utvikle nivåtallet for overføringene med utviklingen i husholdningenes inntekter.

Det ble gjennomført et prosjekt i 2008 der alternative kilder for å estimere husholdningenes overføringer til utlandet ble vurdert. Utredningen gikk ut på å undersøke tilgjengelig informasjon fra blant annet Valutaregisteret og pengeoverføringsinstitusjoner som Western Union og Forex. Levekårsundersøkelsen for innvandrere i Norge ble også benyttet i utredningen. Konklusjonen var for det første at det nivået en hadde i utenriksregnskapet basert på valutastatistikken ikke var urimelig, men samtidig at det var vanskelig å finne fram til gode kilder for løpende beregninger.

I 2012 ble det gjort noen justeringer i nivåtallet. Vi justerte opp basisårstallene. Utgangspunktet var at det ble tatt hensyn til befolkningsveksten av innvandrere.

10.4. Løpende overføringer fra utlandet til husholdningene

Dette omfatter overføringer fra alle sektorer i utlandet, og omfatter da også pensjoner og forsikringsutbetalinger. Fram til 2005 var Valutastatistikken kilde. Etter dette har nivået blitt fremskrevet med utviklingen i husholdningenes primærinntekter/lønn.

Kilder

Eurostat (1995): Det europeiske nasjonalregnskapssystem ENS 1995

Evensen, Trude Nygård m.fl.: Arbeidskraftsregnskapet, lønns- og sysselsettingsstatistikk. Notat 29/2012, SSB.

Halvorsen, Tore: Cross border flows of compensation of employees in the Norwegian National Accounts and Balance of Payments. Notat 2007/2, SSB.

Olsen, Kristin O.: Forsikring i nasjonalregnskapet. Notat 2000/41, SSB.

Tangen, Anne Hege (Red.): Sektor 2014 – Ny institusjonell sektorgruppering. Notat 5/2012, SSB.

United Nations (2008): System of National Accounts

Tabell 1. Institusjonelt nasjonalregnskap. Husholdninger og ideelle organisasjoner. Inntekter, utgifter og sparing. Løpende priser. Millioner kroner³

	2 010	2 011*	2 012*
Produksjon, basispris	415 339	438 017	459 350
- Produktinnsats, markedspris	192 100	202 718	215 721
= Bruttoprodukt, basispris	223 239	235 299	243 629
- Kapitalslit	67 346	71 989	76 280
- Lønnskostnader	47 277	49 938	52 699
- Næringsskatter	3 551	3 538	3 785
+ Næringssubsidier	17 048	17 446	18 076
= Blandet inntekt	122 113	127 280	128 941
+ Lønnsinntekter	1 127 614	1 202 963	1 279 401
+ Formuesinntekter	90 739	91 632	95 043
herav aksjeutbytte	32 098	33 032	33 592
- Formuesutgifter	87 941	97 938	109 474
+ Korreksjon for indirekte målte banktjenester	44 321	45 345	51 316
= Primære inntekter	1 296 846	1 369 282	1 445 227
+ Pensjoner og stønader fra offentlig forvaltnin	345 202	366 799	386 864
+ Ytelser fra kasser og fond	41 717	44 904	46 582
+ Netto overføringer til ideelle organisasjoner	36 528	38 769	40 847
- Skatter på inntekt og formue mv	520 577	553 481	587 682
- Premier til kasser og fond	73 167	78 762	88 261
- Andre overføringer, netto	3 024	2 912	5 381
= Disponibel inntekt	1 123 525	1 184 599	1 238 196
+ Korreksjon for sparing i pensjonsfond	31 450	33 858	41 679
- Konsum i husholdninger og ideelle organisasjon ...	1 089 953	1 131 732	1 174 992
= Sparing	65 022	86 725	104 883
+ Kapitaloverføringer, netto	-2 377	-2 377	-1 887
- Nettorealinvestering	49 325	73 765	83 311
= Nettofinansinvestering	13 320	10 583	19 685

³ Tall for 2011 og 2012 er foreløpige.

Tabellregister

1. Institusjonelt nasjonalregnskap. Husholdninger og ideelle organisasjoner.
Inntekter, utgifter og sparing. Løpende priser. Millioner kroner 20

B

Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Avsender:
Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-8745-9 (trykt)
ISBN 978-82-537-8746-6 (elektronisk)
ISSN 1891-5906

ISBN 978-82-537-8745-9

9 788253 787459

